

Yated Ne'eman

5 Iyar 5778 / April 20, 2018

Price: NYC Regional Area \$3.00

Parshas Tazria Metzora / Vol. 30 No. 15

Celebrating 30 years!

The Chinuch Roundtable

MODERATED BY RABBI YISROEL BESSER

Q I was teaching my children about the *talmidei* Rabi Akiva and their punishment for not being *noheig kavod zeh bazeh*. My eleven-year-old son asked me why it seems like big *talmidei chachomim* and *gedolim* often disagree. What is the response to this?

last twenty-five years had *chilukei dei'os* with another *adam gadol* that resulted in much friction between two camps. When the *adam gadol* became sick, the *gadol hador* asked for his full name, so as to *daven* for him. When his *talmidim* expressed surprise that he would *daven* for this *adam gadol*, he explained: The Torah instructs us to assist another *Yid's* animal that's being crushed by packages placed on it. The Torah refers to a

set at him *shelo lishmah*. In addition to *davening* for any and every *Yid*, I wish to *daven* for him to remove any vestige of dislike from my heart."

Let's always remember the lofty level that these *gedolim* are on. They are so much superior to our low level. (Rabbi D. Sapirman, Rabbi Y. Amsel and Rabbi Y. Erlanger contributed to this answer.)

I would like to express my *shevach vehoda'ah* to Hakadosh Boruch

As this is a very sensitive topic, I would want to keep the answer simple, especially when dealing with an eleven-year-old youngster.

Disagreements amongst *gedolim*, such as Hillel and Shamai, Abaye and Rava, Rav Yochanan and Reish Lakish, etc., are all important ingredients in ascertaining the *emes* in Torah and are certainly *lesheim Shomayim*. We may agree to dis-

Begin by being clear on the issue. There is no conceptual link between a lack of *kavod* and disagreement. Great men can have opposing views while maintaining *kavod* for one another. And people are sometimes disrespectful despite agreeing in *halacha* or *hashkafah*. So, disagreement is not the prob-

lem - consider all of the "*machlokes lesheim Shomayim*" from Hillel and Shammai to the present. Arrogance and disrespectfulness are the problems, as per our focus during *Sefirah*. Then, end by telling your son that he is mistaken if he thinks the latter is in fact common among true *talmidei chachomim*.

agree as long as we are respectful of one another. This should not be confused when the debate becomes heated due to the overzealousness of *talmidim*, who, at times, overreact in their desire to protect their *rebbe's kavod*. It's important to keep the disagreement at the intellectual level and lower the emotional response as much as possible.

It's important to keep the disagreement at the intellectual level and lower the emotional response as much as possible.

Thank you (and your son) for providing such a powerful and vital question. In truth, this question has been addressed by Chazal at the end of *Masechtos Brachos. Nazir, Yevamos and Krisos*, a statement that is recited verbatim towards the conclusion of the *Shabbos davening* by *Ashkenazim* and daily in the *Nusach Sefard siddur*.

seek the truth, and the acquisition of truth brings about clarity, serenity and wholesomeness. However, it is in the pursuit of truth that passion flares, but only for the sake of Heaven. It is the quintessential *machlokes lesheim Shomayim*, like Hillel and Shammai. Words are debated, *mehalchim* defined, and *hashkafos* projected, but it is never personal. We are and must be brothers in pursuit of the *ratzon Hashem*.

Perhaps that was the issue with the *talmidei Rabi Akiva*. They didn't separate the passion and opinion from the person. A *talmid chochom* may disagree or dislike an opposing idea, but he is not supposed to dislike or be disagree-

The focus when teaching the story of the great Rabi Akiva and his *talmidim* should be on the end result of his efforts. Whereas a lesser man might have given up after losing 24,000 disciples, Rabi Akiva realized that the transmission of *Torah Shebaal Peh* to succeeding generations would require *talmidim* who were *tzadikim*. He chose five great ones, and through them we have the Torah today.

This, incidentally, is the reason for the festivities surrounding *Lag Ba'omer*. We obviously aren't celebrating the fact that 24,000 *talmidei chachomim* died. Rather, we commemorate the perseverance of Rabi Akiva and the fact that he ultimately succeeded in his mission of transmitting Torah.

I am privileged to have received a great lesson about Rabi Akiva from Rav Avrohom

The answer is profound and simple. In their words, "*Amar Rabbi Elazar amar Rabbi Chanina talmidei chachamim marbim shalom ba'olam.*" It is the *talmidei chachomim* who further peace in the world. How could that be if they often disagree? The answer the *meforshim* teach us is that they - the *talmidei chachomim* -

able with the person who purports it. Torah is not about us or our opinions. It is about Him and truth. It is also not about winning, but about seeking the *emes* for which we strive and aspire.

This genuine zeal to get it right for *Hashem Yisborach* can yield differing conclusions, each being right in the eyes of the *Borei Olam*, even if conflicting in our world. Of course, this should lead to a healthy discussion of "*eilu v'eilu divrei Elokim chayim*" and "*ayin ponim laTorah*," which is beyond the scope of this response but equally important to ease the mind of an inquisitive and bright eleven year old.

May he bring you much *nachas*.

Yehoshua Soloveitchik. He was asked the proper approach to difficulties parents are having today with *chinuch habonim*. After being deep in thought for quite a few minutes, he looked up and retold us the familiar story of Rabi Akiva and the impetus he received from the water dripping and creating a hole in a rock. He told us that although it took many years to make the hole, in retrospect, every single drip had an effect. Each drop accomplished something; every drop contributed to the end result. The same applies to *chinuch*. He said that a parent can never give up. Keep parenting, keep trying, and your effort will eventually bear successful results. These are some of the lessons we can teach about Rabi Akiva and his *talmidim*.

Hatzlacha.

Feuer

ספר התנ"ך, ה' אירוסין ונישואין סי' ק'

שאלה קעח עוד שאלת להודיעך זה שאמרו רז"ל שאין נושאין נשים מן הספסא ועד הפגרת לפי שמתו בלוחות פרק כ"ד אלף תלמידים שסיו לו לרבי עקיבא על שלא נהגו כבוד זה כזה מהו הכבוד הזה אשר זלזלו קלמס בקלמס וסיקו כתבו זה רבינו ז"ל ובחיזה מסכתא:

ואין מנהג לכנוס בין פסח לעצרת ולא מפני שאיסור יש בדבר אלא למנהג אבילות על מה שאירע שבאותו הפרק מתו י"ב אלף זוגות תלמידי רבי עקיבא על שלא נהגו כבוד זה לזה, אבל מקדשין שאין שמחה אלא בחופה בקידושין בנישואין, ומי שכנס אין בו שום איסור שבעולם. ואך מנהג בצרפת ופרובינצ' לכנוס מל"ב לעומר ואילך. ושמעתי בשם רבי ר' זרחיה מגירונדא שמצא כתו' בספר ישן הבא מספרד, שמתו מפסח ועד פרוס העצרת, ומאי פורסא פלגא כדתנן שואלין בהלכו' הפסח קודם לפסח ל' יום ופלגא חמשה עשר יום קודם העצרת וזהו ל"ג לעומר. אב"ן.

תשובה אסור נשואין מן הספסא ועד הפגרת לא החכר בתלמוד אצל מנהגן של ישראל הוא אצל עיקר המנהג הוא מפני מה שהזכר במסכת יבמות כ"ג הבא על יבמתו (ס"ג ע"ג) מפני שמתו בלוחות פרק תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה כזה ולא נתפרש בגמרא מכו זה הולול שנהגו זה כזה ומה לורך יש לפרש זה הלל מפני ששינו (חנות ס"ב מ"ח) יהא כבוד חסידך חסידך פליך כגלך ושינו עוד (שם ס"ד מ"ג) וכבוד חסידך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים והם לא נהגו כן ונפשו ומתו לפי שהיו גורמין לתורה שתחלל על ידן שהבריות אומרים ואו לו למי שלמד תורס וכו' כדאית' כ"ג בתרא דיומא (ס"ו ע"א) ובג"ד כ"ג יוסף אברכס אמרו שהיתה פייסה לרה זה כזה. ודע כי המנהג אינו לאסור אלא עד ל"ג לעומר ויש לחמוה למה. אצל ר' זרחיה הלוי ז"ל כת' שהוא מלל כתוב בספר ישן ספרדי שמתו מהספסא ועד פרק הפגרת מאז פרס פלג אחרו פרס אין פחות מששה עשר יום (כדתנן) [כדתניא] (ועי"ל כ"ע ע"ב) שואלין בהלכות ספסא קודם לפסח שלשים יום ופלגא דידהו ט"ז יום קודם פגרת וזה ל"ג לעומר לפי שמל"ג לעומר עד פגרת ט"ז יום ומקלח יום ל"ד לעומר ככל דיני אבילות כדאיתא כ"ג ואלו מגלחין (כ' ע"ג) נשאלו ט"ז ימים סהם פרק פגרת כלומר חלי שלשים יום ששואלין בהם בכלכות פגרת ולפי זה נראה שכל כיום של ל"ג לעומר הוא אסור ומקלח יום ל"ד לפי שמקלח האוס ככלו ולס"ד הרמב"ן ז"ל מקלח הלילה סני כמ"ס בספר תורת האדם וס' להחיר כיום ל"ג לעומר אם חל כ"ג לכבוד שבת כמו שהחירו להפגרת ערב הרגל חוק שלשים לאבלות מפני כבוד הרגל וס"ה לכבוד שבת וכן נראה שחל שמונה שלו להיות בשבת מותר לגלח ע"ש אש"פ שאם היה חול לא היה מותר לגלח עד שיפדו ז' ימים קודם הרגל ומ"ס ל"ג לעומר ולא ל"ד לפי שיום ל"ד אינו שלם. והשם נרחמיו יתנו, מהשלמים שמתנתן שלמה אח"ך שמעון כה"ר נחמ זל"ה:

ה' אירוסין ונישואין סי' ק' ע"ב

י"ט לחול בין במוצאי י"ט לחולו של מועד מתפללים ערבית כמו במוצאי שבת ומבדילין בתפלה וכן על הכוס כמו שמבדילין במוצאי שבת אלא שאין אומרים אליהו הנביא וגם אין מברכין לא על הנר ולא על הבשמים. ונותנין בקצת מקומות לא לישא אשה בין פסח לעצרת ושלא להסתפר והטעם שלא להרבות בשמחה שבאותו זמן מתו שנים עשר זוגות אלף תלמידים לר"ע באסכרה מפני שלא היו נוהגים כבוד זה לזה (יבמות סב. ב). וכתב הר"י בן גיאת דוקא נישואין שעיקר שמחה חופה וכניסה אבל ליארס ולקדש שפיר דמי. ונישואין נמי מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו אבל אם בא לשאול בתחלה מורין לו שלא לעשות כן וכן הורו הגאונים. ויש מקומות שנוהגין לישא אשה ולהסתפר מל"ג לעומר וזילך שאמרו שאז פסקו מלמות וכן כתב אבן הירחי ששמע בשם ה"ר זרחיה הלוי שמצא כתוב בספר ישן הבא מספרד שמתו מפסח ועד פרוס העצרת ומאי פרוס פלגא מדתנן (פס' ו. א) שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח ל' יום ופלגא חמשה עשר יום קודם העצרת וזהו ל"ג לעומר ע"כ.

דברוק הלאה, יום ת"ש

א אלו הימים שבין פסח לעצרת מוחזק אצל כל ישראל זה שנות מאות רבות לימי דין וימי אבל מפני שבזמן הקצר הזה מתו י"ב אלף וזוגות תלמידי חכמים תלמידי ר' עקיבא כדאיתא ביבמות (ס"ג:) וכולם מתו במיתת אמכרא (ס) ועוד ראינו שעיקרי ימי הגזירות בשנות מאות שעברו בצרפת ואשכנז היו בימים אלו כמבואר מהפיוטים שעשו קדמונינו על שבתות אלו שבין פסח לעצרת והם מליאים קינים והגה והי ויש עוד מעטים על ימים אלו שהם ימי דין (עמ"י סק"ג). ב ולפיכך נהגו כל ישראל מימות הגאונים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת ולא חילקו בין נשואין דמצוה כגון מי שלא קיים עדיין פו"ר אם לאו ואע"ג דבאבלות נמורה יש חילוקים מ"מ בכאן החמירו על עצמן ומ"מ מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו כיון שעשה מצוה וכ"ש כשראה שיכול השידוך להתבטל אבל לארס ולקדש שפיר דמי וכן אצלינו לעשות שידוכים ולכתוב תנאים מותר שמא יקדמו אחר ומותר לעשות סעודה אך לא בריקודין ומחולות וב"ש שאסור לומר בכלי זמר וכן סעודת הרשות מותר כמו סעודת מריעות ובכבוד בלא ריקודין ומחולות: ג וכן נהגו במדינות אלו שלא להסתפר בימים אלו והוא ג"כ עניין אבלות ומי שהסתפר קונסין אותו על שעבר על המנהג ולא עשה מצוה ופשוט הוא

דברוק כ"ס April 12, 1951

ד. החלטה בדבר קביעת יום השואה ומרד הגיטאות

הי"ד י. שפרינצק:

מרדכי גורוק (בשם ועדת הכנסת):

השמים בוכים, ארץ בוכה וישראל בוכים. בית גבה, אחים ואחיות לצרה. בשם ועדת הכנסת אני מתכבד להופיע בפניכם בהצעה רצינית וחשובה. כבר חל-

אבקש את יושבי ראש ועדת המאגנה של ועדת הכנסת חברי הכנסת גורוק להביא לפנינו את ההחלטה בענין יום השואה.

אבותינו תיקנו למאורעות שונים יום צום ואבל, כפי כי בסיון ועוד, שאין להשתתם כשום פנים אל הסרא גדיה הכבירה של ימינו. ←
אנו צריכים לבחור בתאריך מובהק, הפתאים גם לזמן רוב השחיסות של יהדות אירופה ולמרד הגיטאות שהתקיים בחודש ניסן. ומשום כך בחרה ועדת הכנסת בסוף חודש ניסן, בימי הספירה, שבהם הוסמדו עלידי אבות אבותיהם של הנאצים, אנשי מסעי הצלב, קהילות קדושות רבות.